

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Rovviltets Røst Norge
Postboks 1410 - TEXAS
2404 ELVERUM

Deres ref

Vår ref
17/2027

Dato
25. september 2017

Avgjørelse av klage på vedtak om lisensfellingskvote på ulv i region 3 i 2017-18

Klima- og miljødepartementet viser til klage 4. juli 2017 fra Rovviltets Røst over rovviltnemnda i region 3 sitt vedtak 28. juni 2017 om kvote for lisensfelling av ulv i region 3 i 2017-2018.

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtak fattet av rovviltnemnda i region 3 om kvote for lisensfelling av ulv i region 3 for lisensfellingsperioden 2017-2018. Departementet har i sin avgjørelse likevel lagt vekt på skadehistorikk og skadepotensialet, og at bestandsregulering av ulv gjennom lisensfelling er hovedvirkemidlet for å regulere bestanden av ulv i region 3. Departementet har også lagt vekt på at det ikke er fastsatt bestandsmål for ulv i region 3, og at Miljødirektoratet mener en effektivisering av den vedtatte kvotestørrelsen for lisensfelling av ulv i regionen ikke er til hinder for å nå de nasjonale bestandsmålene for arten i 2018. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 3 vedtok 28. juni 2017 lisensfellingskvote for ulv i region 3 for 2017-2018. Vedtaket ble påklaget av Rovviltets Røst 4. juli 2017. Rovviltnemnda i region 3 behandlet klagen 16. august 2017 og opprettholdt sitt tidligere vedtak. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding 29. august 2017.

Klagers anførsler

Klager mener uttak av 7 individer, sammen med den vedtatte kvoten på inntil 36 individer i region 4 og 5 er til skade for bestandens overlevelse nasjonalt. Det rette virkemiddelet er skadefelling ved akutt skade innen regionen

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltnings-
avdelingen

Saksbehandler
Torkel Ramberg
22 24 58 50

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda har i sitt vedtak gitt en oversikt over regelverket, bestandssituasjonen for ulv og skadesituasjonen på husdyr. Videre viser nemnda til at bestanden de siste par årene har ligget godt over bestandsmålet på 4-6 årlige ynglinger. Innenfor ulvesonen i Hedmark/Akershus er det nå et større areal som opptas av etablerte ulverevir enn tidligere. Nemnda mener derfor det er større sannsynlighet for å få streifulv inn i regionen 3. Nemndas erfaring med uttak gjennom bruk av skadefelling er at den ofte kommer for sent, slik at skadenivået ofte har blitt svært høyt. I sekretariatets innstilling var det anbefalt en kvote på 5 ulv.

Miljødirektoratets faglige tilråding

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilråding blant annet:

"Saksfremlegget fra Fylkesmannen er fyldig og gir en god oversikt over relevant kunnskap som bakteppe for rovviltnemndas vedtak. Fylkesmannen foreslo en lisensfellingsskvote på 5 ulver. Rovviltnemnda sitt vedtak er således ikke i samsvar med sekretariatet sin innstilling. Vi anser at kravet til kunnskap etter naturmangfoldloven § 8 som ivaretatt, og føre-var-prinsippet i samme lov § 9 er derfor ikke aktuelt. Når det gjelder forvaltning av ulv må naturmangfoldloven § 5, forvaltningsmål for arter, ses i sammenheng med rovviltforskriften og Stortingets føringer fastsatt bl.a. i behandlingen av Meld. St. 21 (2015-2016), Ulv i Norsk natur. Region 3 har ikke nasjonalt mål for årlige ynglinger av ulv, og har derfor heller ikke samme ansvar for å sikre en levedyktig bestand som regionene 4 og 5. Nemnda har myndighet for å kunne fastsette kvote for lisensfelling av ulv. Etter rovviltforskriften § 10 kan nemnda fastsette kvote for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det er ikke avsatt sone for ynglende ulv i region 3. Ulv kan gjøre stor skade på sau og tamrein, dette gjelder også enkeltindivider som dukker i områder som i Oppland. Det er ikke felt ulv på lisensfelling de siste 5 åra, men 13 ulver er tatt ut på skadefellingsløyve siden 1. januar 2013 i Oppland. På en slik bakgrunn er det lite realistisk å ta ut en kvote på 7 ulver på lisensfelling. Det betyr også at det er lite sannsynlig at restkvoten vil bli tatt ut som ekstraordinære skadefellinger.

Konklusjon

Miljødirektoratet mener rovviltnemnda har truffet vedtak om lisensfelling av ulv i samsvar med rovviltforskriftens bestemmelser. Etter vår vurdering vil en kvote på 7 ulver i region 3 ikke være til skade for de forvaltningsmål for ulv som er vedtatt for landet."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 18 og 77 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i loven §§ 8-10 og § 12 til grunn som retningslinjer. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippene i nml. § 11 anses ikke som relevante i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Departementet skal ta stilling til om man skal tillate uttak av ulv for å avverge skade på husdyr eller tamrein, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. Det er de senere årene registrert tap av sau/lam drept av ulv i region 3, og denne sommeren har tap av sau/lam til ulv vært betydelig i Oppland. Departementet legger på denne bakgrunn til grunn at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er dermed oppfylt.

I tillegg er det to kumulative vilkår som må være oppfylt for at felling kan gjennomføres; at felling ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 annet ledd. I vurderingen av det sistnevnte vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som er fastsatt i rovviltforskriftens § 4 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veie tungt. Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. Region 3 har ikke bestandsmål om yngling av ulv og er i forhold til ulv et prioritert beiteområde. I dag reguleres bestandene av ulv i Norge hovedsakelig gjennom lisensfelling. Departementet mener det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta lisensfellingsskvote på ulv i region 3, og anser dermed vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte som oppfylt.

Ulven er fredet i Norge og er klassifisert som kritisk truet på Norsk rødliste for arter 2015. Det innebærer at arten har ekstremt høy risiko for utdøing. Når det gjelder bestandssituasjonen for ulv, har departementet i sin behandling av saken lagt til grunn informasjon fra Det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt (Rovdata) og Det skandinaviske ulveforskningsprosjektet (Skandulv). Bestanden er på 7 1/2 ynglinger og målet er på 4-6 ynglinger. Dermed ligger ulvebestanden over det vedtatte nasjonale bestandsmålet.

Departementet skal vurdere om effektuering av vedtatt lisensfellingsskvote er så høy at den vil true bestandens overlevelse, jf. nml. § 18 annet ledd. Departementet viser her til Miljødirektoratets faglige tilråding der de konkluderer med at en effektuering av vedtatt kvotestørrelse for lisensfelling av ulv i region 3 ikke være til skade for de forvaltningsmål for ulv som er vedtatt for landet. Departementet er enig med Miljødirektoratet i at kvoten er høy, og at det derfor er lite realistisk at hele kvoten blir tatt ut.

Effekten av påvirkninger behandles under nml. § 10 nedenfor. Departementet anser at kunnskapsgrunnlag og den kunnskapen rovviltnemnda i region 3 har lagt til grunn, i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap på det tidspunktet rovviltnemnda fattet sitt vedtak. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt.

Departementet viser videre til at bestandsstatus og forvaltningsmålet må ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. For region 3 er det ikke fastsatt bestandsmål for ulv.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for, jf. nml. § 10, i form av statusrapporter og annen informasjon fra Skandulv om regulær og irregulær avgang m.m. Overvåkingsresultatene for den skandinaviske ulvestammen blir årlig rapportert i felles skandinaviske rapporter. I tillegg gjøres det betydelig forskning på ulv i Skandinavia i regi av Skandulv. Gjennom studiene er blant annet dødeligheten og betydningen av ulike faktorer nærmere beskrevet. De største truslene mot ulvebestanden i dag er ulovlig jakt og

innavl. Rapporter fra Skandulv viser at ulovlig avliving utgjør om lag halvparten av dødeligheten for ulv i Skandinavia. Dessuten påvirkes ulvebestanden av skadefelling og lisensfelling. Miljøforvaltningen har dermed i stor grad oversikt over den samlede belastningen.

Departementet har vurdert den samlede belastningen bestanden utsettes eller vil bli utsatt for, og har tillagt prinsippet om samlet belastning liten vekt i denne saken.

Departementet mener at det i denne saken foreligger tilstrekkelig kunnskap og at føre-var-prinsippet i nml. § 9 derfor tillegges mindre vekt.

Ved en avveining av andre viktige samfunnsinteresser, jf. naturmangfoldloven § 14 første og annet ledd, vises det til at det er dokumentert skader på husdyr forvoldt av ulv i region 3. Hensynet til husdyr og tamrein er derfor tillagt vekt i saken.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtak fattet av rovviltnemnda i region 3 om kvote for lisensfelling av ulv i region 3 for lisensfellingsperioden 2017-2018. Departementet har i sin avgjørelse likevel lagt vekt på skadehistorikk og skadepotensialet, og at bestandsregulering av ulv gjennom lisensfelling er hovedvirkemidlet for å regulere bestanden av ulv i region 3. Departementet har også lagt vekt på at det ikke er fastsatt bestandsmål for ulv i region 3, og at Miljødirektoratet mener en effektivering av den vedtatte kvotestørrelsen for lisensfelling av ulv i regionen ikke er til hinder for å nå de nasjonale bestandsmålene for arten i 2018. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Kopi
Fylkesmannen i Oppland
Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 3